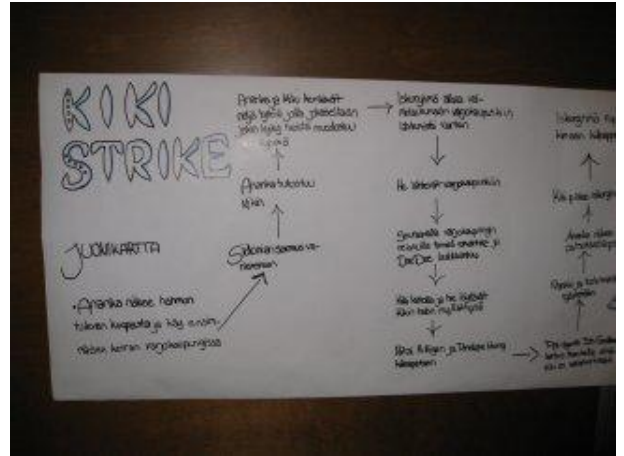

Lukupiiri 6.lk 2008-2009
Ymmerstan koulu
© Helena Linna, Seppo Mattila

Dekkarijakso

Kirjat

1. Eikä yksikään pelastunut
2. Löyhkä
3. Kiki Strike ja tehtävä varjokaupungissa
4. Sinisen peilin antikvariaatti

Oppilaat valitsevat kirjan lukumaistiaisten avulla:

Luetaan kutakin kirjan alkua kaksi minuuttia ja täytetään lukumaistiaiskaavake. Kommentteja osioon kirjoitetaan preferenssinumerot 1, 2 ja 3.

Lukupiirit jakavat kirjan neljään osaan. Kukin lukee kotonaan jakson ja kirjoittaa lukemansa pohjalta lukupäiväkirjaa seuraavan ohjeen mukaan:

Etsi lukiessasi johtolankoja sekä harhaanjohtavia vihjeitä. Kun löydät mielestäsi johtolangan kirjoita se ja ajatuksia siitä, miksi arvelet kyseisen seikan johtolangaksi.

Seuraavassa on esimerkkejä johtolangoista kirjasta Baskervillen koira:

1. **Sir Henry Baskervilleltä katoaa kaksi kenkää, kun hän asuu eräässä hotellissa Lontoossa** – Se tarkoittaa, että joku haluaa antaa ne Baskervillen koiralle nuuhkittaviksi, niin kuin vihikoiralle, jotta se pystyy jahtaamaan häntä. Se tarkoittaa, että Baskervillen koira ei ole mikään yliluonnollinen olento, vaan oikea koira.
2. **Stapleton on ainoa ihminen, joka osaa kulkea Grimpenin suon halki ja hän käskee Watsonin pysyä poissa sieltä oman turvallisuutensa vuoksi** – Se tarkoittaa, että hän on kätkenyt jotain keskelle Grimpenin suota, eikä halua, että kukaan muu löytää sitä.
3. **Rouva Stapleton käskee tohtori Watsonin ”palata heti takaisin Lontooseen”** – Se johtuu siitä, että hän luulee tohtori Watsonia sir Henry Baskervilleksi ja tietää, että hänen miehensä haluaa tappaa sir Henryn.

(Esimerkki kirjasta Mark Haddon: Yöllisen koiran merkillinen tapaus)

Kirjailija haluaa usein myös harhauttaa salapoliisikirjan lukijaa, siksi hän antaa myös harhaanjohtavia vihjeitä. Kun löydät harhaanjohtavan vihjeen, kirjoita se sekä sille selitys.

1. **Kun Sherlock Holmes ja Watson ovat Lontoossa, mustapartainen mies seuraa heitä vaunuilla** - Tämä saa lukijan luulemaan, että mies on Barrymore, joka on Baskerville Hallen hovimestari, koska hän on tarinan ainoa mies, jolla on musta parta. Mutta mies on todellisuudessa Stapleton, jolla on tekoparta.
2. **Mies kallion laella** – Tohtori Watson näkee yöllä nummella hahmon, jota hän ei tunnista, ja se saa lukijan luulemaan, että kyseessä on murhaaja. Mutta mies on Sherlock Holmes, joka on tullut salaa Devoniiin.

Lukupiirin kokoontuessa keräätte yhdessä johtolangat, joista olette yhtä mieltä Johtolangat merkitään juonikarttaan pitkälle rullapaperille.

Kun kirja on luettu ryhmä laatii yhdessä luettelon kirjan käännekohtista ja merkitsee ne punaisella juonikarttaan. Lopuksi kootaan parhaat harhaanjohtavat vihjeet ja lisätään ne karttaan luettelona.

Kun juonikartta on valmis, ryhmä valmistautuu yhdessä esittelemään karttansa Gallery Walkina. Ts. kukin ryhmän jäsen hallitsee ryhmänsä työn esittelyn. Gallery Walkissa ryhmät esittelevät juonikartat siten, että kukin ryhmän työ kiinnitetään seinälle. Kussakin esittelyryhmässä on yksi jäsen jokaisesta kirjallisuuspiiristä. Ryhmät siirtyvät opettajan antamasta merkistä aina uudelle juonikartalle. Kunkin juonikartan kohdalla, sitä laatimassa ollut oppilas esittelee kirjallisuuspiirinsä lukeman kirjan muille Gallery Walk -ryhmäläisille.

Draamaharjoitus

Kirjallisuuspiiri antaa kullekin ryhmänsä jäsenelle jonkin luetun kirjan henkilön roolin. Keksitään yhdessä kenelle tämä henkilö soittaisi ja kertoisi, mitä on tapahtumassa. Näiden henkilöiden ei tarvitse olla kirjan henkilöitä: esim. soitetaan puhelu parhaalle ystävälle ja kerrotaan, mitä minulle on tapahtumassa tai soitetaan rikoskumppanille jne. Harjoitellaan puheluja ryhmissä ja esitetään niitä koko luokalle. Tätä harjoitusta voi tehdä kun kirja on luettu tai kirjan puolivälissä.

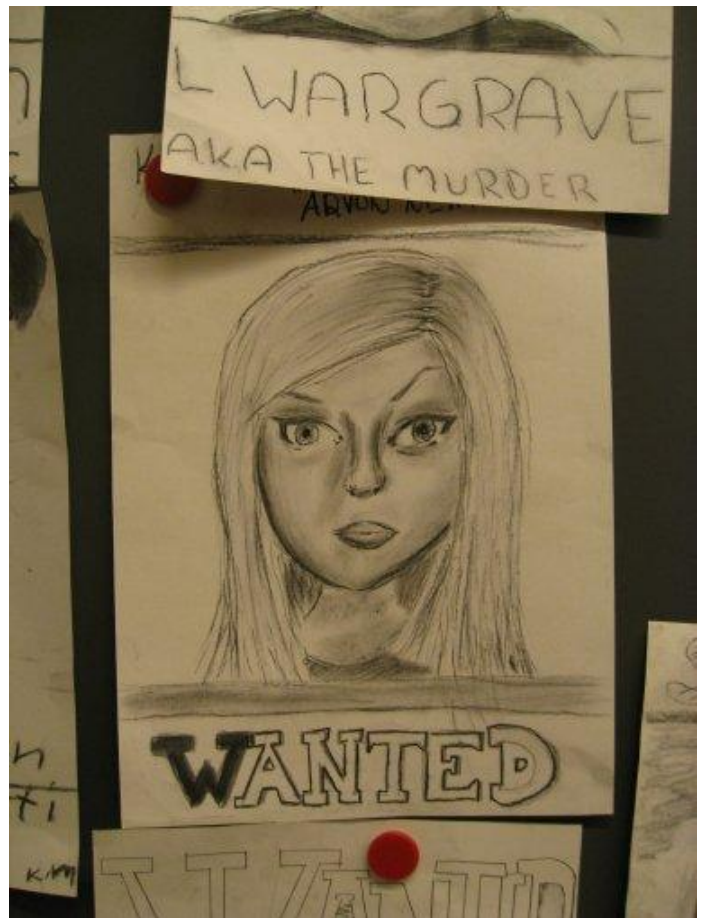
Kuvaamataidon tehtävä

Laaditaan ryhmissä etsintäkuulutus pääepäilystä. Etsintäkuulutuksessa kerrotaan, miksi henkilö on etsintäkuuluettu ja annetaan tarkat tuntomerkit.

Kirjoitusprojekti

Kirjoitetaan salapoliisikertomus. Laadi ennakkosuunnitelma, josta ilmenee henkilöt, miljöö, ympäristö ja juoni. Ennakkosuunnitelmasta käy ilmi: Kuka, mitä, missä, milloin, miksi. Juonen kannalta on tärkeää miettiä motiivi teolle, jota yritetään selvittää.

Jatkuu

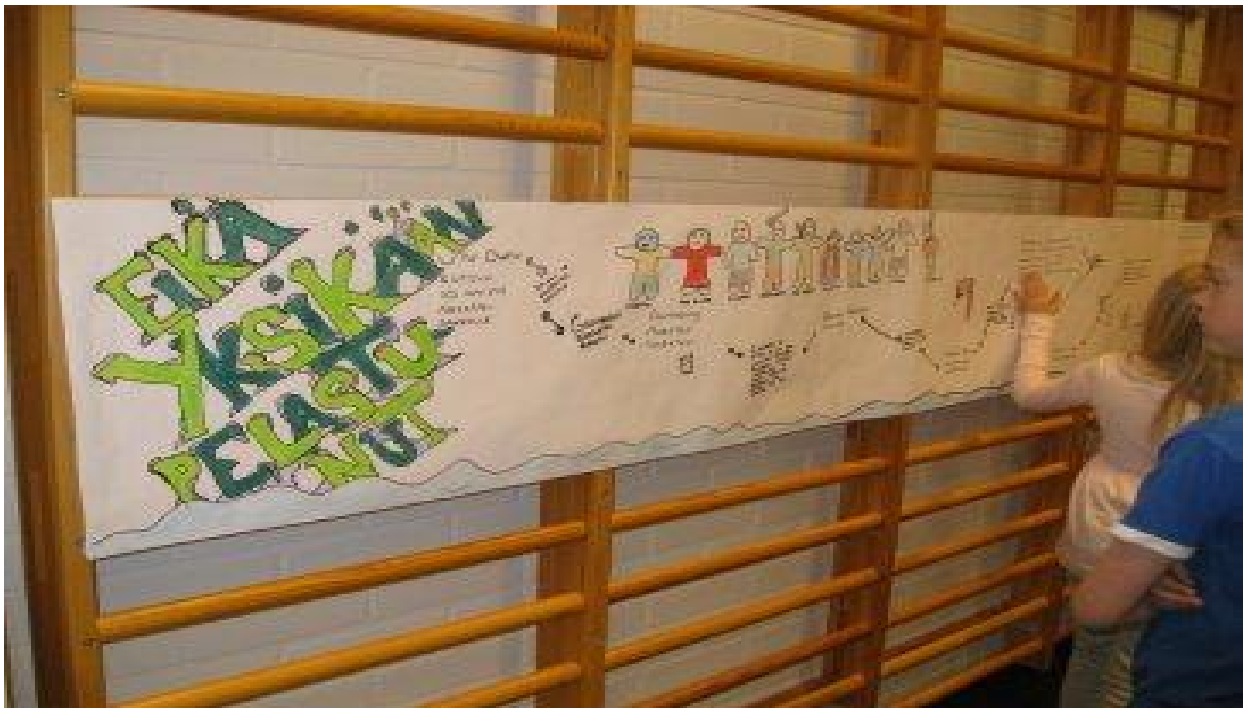
Seuraavaksi mieti kertomukselle mukaansatempaava alku. Salapoliisikertomukseen sijoitat sopivan määrän johtolankoja, mutta lukijalle syötetään myös joitakin harhaanjohtavia vihjeitä.

Mieti kertomustasi kolmessa osassa: Mukaansatempaava alku, keskikohta johtolankoineen ja harhaanjohtavine vihjeineen sekä loppuratkaisu.

Aloita mielenkiintoisesti menemällä suoraan asiaan: ”Jussi pinkaisi pakoon. Talon nurkalla hän vilkaisi taakseen, se näytti saavuttavan häntä.” On hyvä panna lukijan mielikuvitus liikkeelle: miksi Jussi juoksee? Kuka ajaa häntä takaa? Miksi?

Pyri kirjoittamaan havainnollisesti. Pane ihmiset toimimaan sen sijaan, että selittäisit, mitä he tekevät. Mieti, miten esim. pelästynyt ihminen käyttäytyy. Jos sanot, että ”hän pelästyi”, se ei ole kovin havainnollista. Mutta jos kerrot, että ”hän hyppäsi metrin ilmaan ja huusi apua”, asia tulee selkeämmäksi lukijalle. (Ideoita Jukka Parkkisen monisteesta Tee hyvä juttu.)

Kootaan luokan yhteinen salapoliisikertomusten antologia.

Nettiosoitteita

www.dekkariseura.fi

www.tornio.fi/DekkariNetti